

GAZETA

TRANSILVANESE.

Gazetă ese de dñe ori, adeca: Mercuriu și Sambata, Edie'a odata pe septembra, adeca: Mercurea. Pretul lor este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a. 5 f. m. c. înaintru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., și pe anul întregu 14 f. Se prenumera la tote poste c. r., cum și la toti cu noscute nostri DD. corespondenți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c

Partea Neoficioasa.

TRANSILVANIA.

Clusiu, in 9. Septembre n. 1856.

Festinulu instalatiunei D. Episcopu Joanne Alexi.

(Capetu din Nr. tr.)

In biserica P. LL. DD. episcopi si preotimea imbracata au statu inaintea usilor altariului, — chorulu a cantat „Imperate cerescu mangitorile“. — Illustritatea Sa Dn. episcopu a siedutu pe scaunu in midilocul besericei fara toiacu (pedum), Escentia' Sa mitropolitulu a cuprinsu tronulu dea dirépta — assistantii din dirépta si stanga Escentiei Sale. — Escel. Sa mitropolitulu a tenu alocutiunea intronisarei, sub care s'a ceditu bulla I. a eructiunei nonlui episcopatu. — Escel. Sa mai incolo vorbindu s'a ceditu diplom'a regésca, dupa acea bull'a paeconisarei, — tóte bullele intórse fiindu si pe romania, s'a ceditu si in acésta limba afara, la poporulu celu numerosu, adunat sub cortu, ce s'a redicatu, incepndu dela usi'a besericei in una siqdere insenmata. — Escel. Sa mitropolitulu dupa ce sau ceditu bullele a intronisatu pe Illustr. Sa D. episcopu in tronu de dirépta, si ia datu toisagulu archiereescu in maná — chorulu intr'acea a cantat „intr multi ani.“

Escentia Sa finiendu cuventarea a presentatu clerulu ce s'a dismembrat din dieces'a Fagarasiului. — Dupa acea Reverendissimulu Domnu Csurgovits prepositulu capitulului dela Munkáts a tenu a cuventare lasandu a se ceti plenipotenti'a avuta dela prelatulu seu episcopu alu Muncatiului, sub care dictiune a representatu clerulu, ce trece din dieces'a Muncatiui la dieces'a cea noua greco catol. a Gierlei.

Illustritatea Sa Dn. episcopu Joane Alexi tenu dupa acésta o oratiune in limb'a romana, plina de spiritu archipastorescu catra Esc. — Sa preluminatulu D. mitropolitulu, si catra clerulu seu, indatasi dupa finirea acesteia a tenu alta cuventare de asemenea cuprinsu si teñore in limb'a latina; — mai in urma Dn. Macedonu Papp, vicariulu Foraneu de Rodna a tenu o dictiune romana in numele clerului alu nouei diecese catra Illustr. Sa instalatulu D. episcopu scurta, dara intru adeveru strabatatoré la anima, si amesurata demnitatei si virtutilor nouui episcopu.

De aici s'a depusu omagiulu din partea clerului diecesanu, era chorulu a cantat „multi ani.“ Tóte acestea asia fininduse s'a inceputu s. liturgia cu „binecuventata este Imperatia Tatalui“ si chorulu a cantat „Imperate cerescu.“ — In rugatiunea amvonului Illustritatea Sa D. episcopu a disu „Mantuesce Dómne poporulu teu.“ — Dupa rugatiunea amvonului a tenu la poporu afara sub cortu adunat o cuventare intru atata de strabatatoré la anima, si plina de spiritu archipastorescu, catu poporului ascultatoriu i se impluse ochii de lacrimi.

In acésta cuventare preluminatulu archipastorii cu vii colore a descrisu, si aretatu causele de capetenia ale remanerei nóstre indeuptu, in privintia culturei inteleptuale si morale, facie cu colocuitorele natiuni; ca acele au fostu: vitregulu trecutu, si parasirea inventaturei. — Si numai gratiei augustei case domnitóre are a multiam romanulu sici ceea ce mai este. Ilu invetia sa se róge lui Dumneideu pentru fericirea bunului nostru imperatut, dela care avemu totu ce ne imbucura. Mai incolo se fia crescini buni, se iubésca adeverulu si dreptatea; se fia supusi organelor statului imperatescu purgandu cu dragoste sarcinile obscesci si concurendu la orce cerintie a fericirei statului.

A aretatu lips'a neincungjuravera de a se redica pretutindenea sub gratissimulu presidiu a presantiilor sale Domnilor episcopi una

scoli populare, si de a se imbraciosia cu mai mare a animei caldura inventiatura literaria, precum si inventiarea de totu felinu de maiestrii — a dogenit, si indemnatu acestea tóte cu unu zelu asemenea celui apostolicescu. Poporulu la urmarea si implinirea astfelui de sfaturi archipastoresci, — protopopiloru si tuturoru preotiloru din a sa diecese lea impusu si legatu de susletu strin'sa datoria de a sta si coloca cu puteri noite la redicarea scóleloru elementare, la inaintarea culturei inteleptuale, si morale a poporului prin predice si institutiuni pastoresci.

Dupa finirea acestei archipastoresci cuventari Illustr. Sa D. episcopu a venit in biserica, chorulu a intonat „Marire intru cei de susu.“ Escel. Sa D. mitropolitulu, si Illustr. Sa D. episcopu dimpreuna cu toti asistentii au statu inaintea usilor altariului. — Intr'acestea s'a disu ecteniile dela litia; — a intonat printre ectenii cate unu disticu din imnulu imperatescu; — mai in urm'a binecuventarea de esitu (opustulu). Sub liturgia totudeauna candu s'a pomenit numele preinaltiatului Imperatut, precum si numele presantiei sale a patriarchului de Roma s'a datu salve cu trascurile. Liturgia a tenu a de la 9 óre diminétia pene la 3 óre dupa amiédi — procesiunea intru renforzare la résidintia totu in acelasi tipu si ordine s'a intimplatu, cum s'a disu mai in susu; — band'a fostiloru granitari, si band'a muzicantiloru dela Clusiu, si dela Simleu intru reñorcere au intonat imnulu imperatescu.

Au fostu pline tóte stradele orasului de popor, catu nu se pomenesce multime mai mare, de cum a fostu cea venita la festivitatea acestei instalatiuni, nice instalatiune mai stralucita, dupa cum spunu cei ce au mai vedintu de acestea, ca acésta, cu tóte ca éra tina.

Prandiul diplomaticu a tenu a dela $\frac{1}{2}$ 4 óre dupa amiédi pene la $\frac{1}{2}$ 9 óre séra. Prandiul a fostu de totu pomposu, la masa I-a ca la 170—180, ceilalti la masa II-a — la ambe masele s'a aflatu de facie ca la 350 de ospeti — sub prandiu bandelete a granitariilor, si a muzicantiloru dela Clusiu au intonat totu mereu deosebite piese — sub prandiu Escel. Sa mitropolitulu a redicatu mai multe toaste pentru Sacratissimele Sale Maiestati, preinaltiatulu Imperatut si preinaltiata Imperatésa; pentru preinalta casa Habsburgica Lotharingica; pentru presantia Sa patriarchulu de Roma; — pentru pronuntiulu apostolicu Viale de Prela; pentru Serenitatea Sa gubernatorulu principie de Schwarzenberg; pentru intréga locotenintia; — pentru inaltii óspeti Domnii generali comandanti din Clusiu, si pentru totu corpulu de oficeri; pentru comisarii guberniali tramisi la actulu instalatiunei; pentru nouul episcopu instalatu; pentru deputati tramisi de la deosebite capitule; si pentru alti multi demnitari. — Asemenea dupa acea a redicatu toaste si Illust. Sa Dn. nouul instalatul episcopu in ordinea de susa si dupa acea unulu si altulu dintre óspeti au redicatu toaste pentru Escel. Sa mitropolitulu, si pentru Illustr. Sa instalatulu episcopu.

Dupa prandiu séra s'a tenu a balu in folosulu fondului scolasticu. Aici intre altele s'a jocat „Romanulu si Romana“ in fintia de facie a Illust. Sale D. instalatul episcopu, care cu gratissim'a sa presenta s'a indurat a fi de facia. — Jocurile acestea doue nu pucinu au incantat pe ai nostri cei din Ungaria, si Marmati'a (Marmorosiu) precum si pe straini, carii asemenea nu l'au vedintu pene a tunci. —

Pe séma ómeniloru veniti de pe tóte satele nu numai de primi giuru, ci si din o departare mai insenmata, a lasatu a se frige un bou intregu, si a li se da cateva buti de vinu. — Nimene dara dintre cati au venit de facie nu a remas neimpartasit u din fructulu ospitiului instalatiunei pregratiosului parinte archipastorii.

In diu'a dupa instalatiune la 11 óre inainte de prandiu s'a tenu a sub gratissimulu presidiu a presantiilor sale Domnilor episcopi una

sesiune costatatorie din Domnii vicari Foranei — din deputatii capitulari veniti la festivitate, si din Domnii protopopi, in care intr' altele s'au transpusu nou lui episcopu actele oficiose din archivul mitropolitanu tienitorie de nou'a diecese — reverend. Domnu prepositu dela Muncatiu a transpusu actele resignarei de parochiile dela diecesa Muncatiului dismembrate, si la cea noua a Gierlei incorporate; — s'a alesu o comisiune dintre Domnii protopopi din Marmatia, care va se iaie in séma fundationile clerului, si ale monastirilor, ce acum sunt de a se ceda pe séma episcopiei Gierlei — s'au luatu la desbatere unele difficultati, asternute de catra clerulu din Marmatia in privintia unora parochii scl.

Si alte multe bune intrebari sau adusu la tapetu, si sau decisu. — Sesiunea a tenuu pene la 3 ore dupa amiedi. — Indatasi dupa acea a urmatu unu prandiu stralucit de vr'o 70 persoane, sub care banda musicantilor din Clusiu a intonat totu mereu deosebite pie-se, intr' acestea celea mai multe romane — s'au redicatu toaste din partea presantiloru sale Domniloru episcopi pentru deosebite auctoritati, si demnitati, precum si din partea clerului pentru presantile sale DD. episcopi. —

Dupa finirea tuturoru acestora siescercare dintre maretii ospeti cu respectu catra prebunii si pregratiosii sei archipastori — intiparindusi aduncu intru anima sa reverint'a si recunosciint'a catra presantile sale, pentru inflacaratulu zelu, cu care se nevoiescu diu'a si nòptea a colucra la fericirea nostra intre serbinti urari de felicitatiune s'a rein-torsu la casa si familia sa. — Negruiu, PP.

Monarchia Austriaca.

TPANCCISLAVANIA.

Брашовъ, 22. Септемвре п. Dickontvlă bankvlă de aiici se csi dela 4% la chinc' прочентъ, dñp' avicarea che se primi priп телеграфъ dela Biena la instiitutvlă filială de ecomptă din локъ, de кътъ Есчеленџиа Ca D. bankgverner.

Клужъ. „Крієрвлă впгврескъ“ извлікъ впъ шіръ de aptivlă іnteresanu съб тітула: „Kreditvlă ka тіжлокъ алъ decroporei.“

Нъ есте ачеста idéя поэзъ, чи есте idea непорочітвлă конте Степан Сечеи, кароле din tineredele сале се пътвісезе de a-челъ adewrъ таре, къ прекът впъ партікларъ съракъ, зікъ чин-къте ва вреа днъ контръ, есте шервълъ, съ ѿ склаввлъ алторъ богадї, днѣокта ші о социетате, о церъ, о паціоне съракъ де-віне шервітброе алтея маи богате. Щъпъ къндъ впъ попоръ се афль днъ статвлъ фірескъ ші пъ симте требвінда de авдії, елъ піте фі ліберъ ші днъ съръчіа са. Din бра днсь do къндъ ашea пътіта чівілісъчне днъ твлцеште требвінде, отвлъ ші попорвлъ пъ аре днѣктъръ, чи требхе съ ѿ кътице къ орі che modъ, съ ѿ съ чершескъ — дѣкъ пъ' ва фі ршіне — съ ѿ се вълъ пе сінеш днсьш, прекът de ачеста орі o'а' днѣжтілатъ днъ ламе. Adewrъ атаръ есте ачеста; чи ачела каре пъ'лъ піте днїгіді, п'аре декътъ съ ѿ сквітре ленеа стрътошескъ, съ се днѣжтіле, съ ѿ ръсфърълъ тъпіле, съ се апъче къ тóте брацеле маи вжр-тоскъ de agrіклтъръ, припътре съ ѿ пъстрезе ка окій din капъ о пропrietate de пътътъ, апои de негдеторіе ші de мештері, фіекаре прекът се симте кіематъ, маи днъ сквітъ, съ пе фачетъ къ тóдій бтні тъпіторі фіекаре пе сата са ші апои тоате челелалте пі се воръ adaoще поэзъ, къчі скрісъ есте: Шасе зіле веі лвкра. Оріче паціоне тръндавъ ші пелвкътърое тре-бве съ тóръ несмінтітъ ші неаптъратъ.

Литръ ачестъ днцелесъ пътітвлъ жърналъ пърчеде a de-штента пе аї съї коппационалъ ші аї днdemna къ тóто брацеле ла лвкъ, къштігъ ші пъстрапе.

С'ар пъреа къ чіпева къ днвъцътърі de ачеста днdemпп пе бтні а кътъ пътітвлъ днп' гросвлъ матеріалістъ, а се днкіна пътітвлъ матонеи, тъкаркъ скрісъ есте: „пъ въ adnauj вовъ которі.“ Ферескъ червлъ. Матеріалістълъ есте съ се кавте, а-шea, днсь пътітвлъ ка тіжлокъ, еаръ пъ ка сконъ, къчі скопвлъ о-твлъ есте твлтъ маи палтъ, елъ е пайте кътъ червъ, кътъ о-алтъ лвтъ. Da скрісъ есте: пъ въ adnauj вовъ которі, къ а-даоцъ днсь, ка съ ві ле розъ толіле ші съ ві ле ръспескъ ф-ръ; пъ въ adnauj вовъ которі пътітвлъ ка съ зъчеці пе ачелea, съ ѿ пътітвлъ ка съ ле днкъркаці пе ачестъ тръпъ пінъ de слъбі-чні ші пекръдї, съ ѿ ка съ въ фі тіжлокъ алъ десфърълъ ші алъ єфемеіері скърбосе; adnauj въ которі din каре съ въ трацеді „пънеа de тóte зімелъ“, din каре съ фачеді „тілосте-нії“ червте de Евангелие, din каре съ въ асіграці віторвлъ фаш-тілілоръ вбстре, din каре съ фачеді instiitutge de кътъръ ші de віртъте, de опестате ші сінденіе; которіле adnauj астфелъ съпъ матеріалістълъ червтъ de патъра отвлъ, каре етъ пъ пътітвлъ din скрісъ, чи ші din трупъ, каре атъндбъ днш' алъ требвінде лоръ неаптърате. —

Тотъ ачелъ жърналъ скрісъ — чеаа che днсь ера преа вшоръ

de гъчітъ — къ ла Клужъ ші прип прецівръ домпеште о съръ-чівъ пеопъсъ де вапі, дн кътъ блеенії стаъ съ віе ла прімітівълъ тіжлокъ de комерчів прип скімбъ. — Литр'ачеа камера комерчіалъ de аколо днш' пвсе тóть сіміца ші остеопеа, ка съ къштіце ші пептръ Клужъ ажеазареа впі вапче філіале.

— Totъ „Крієрвлă впгврескъ“ фолосіндсе de окасівnea che дн дъ проектвлъ de поэ аштерпютъ Maiest. Сале спре днтръріе de впъ „банкъ впгврескъ de кредитъ“ de каре съ се фоло-сескъ ші вжртоскъ agrіклтърі пропріетарі de пътжтъ din Ун-гарія ші Транеіванія, бате не „Газета аустриакъ“ din Biena, пептръкъ ачеста се оппне къ totбадінсвълъ ла днфіндараа впі асеменеа instiitutъ фолосіторъ пептръ Унгарія, адъогъндъ днтръ ачесте, къ впъ „банкъ de кредитъ“ dectinatъ пътітвлъ пептръ Унга-рия есте de требвінъ атътъ ші императівъ къ кътъ банкеріи ші тіліонаріи чеи тарі din Biena de къмпъратъ ap къмпъра тъкаръ ші тóть Унгарія къндъ леар да о чіпева, еаръ ка съ днтрърътъте пе пропріетарі de тоші къ kondіціоні опесте, ла ачеста пъ се днвплекъ пічдекът; ашea de екс. „банкъ de іпотекъ“ фоп-датъ din апвлъ трекътъ дн Biena ка впі рагъ алъ веікълъ банкъ националъ, де ші e dectinatъ a тілпрътъта бані пе тоші зъкъ-тре, de ші дн кърсвлъ апвлъ с'а' червітъ din топархія дн-тръгъ ла врео 30 тіліоне, ачелаш днсь авіа дете чеве престе 300 тіл' фр. т. к. пептръче? Пептръ къ банкеріи чеи тарі къ кредитвлъ лоръ челъ таре съгъ ші сторкъ totъ кредитвлъ банкълъ еї днш' дн фолосівлъ лоръ; еаръ алтора ле арпкъ пътітвлъ ръ-тъшіделе. —

ВЪНАТЪ.

Тімішора, 16. Септемвре п. Аквітъ паремісе къ вък-тімъ, дѣкъ пътрътъ атъта тъчере, пе кътъ пе пвсе ла гъндърі, ші вжртоскъ, къндъ аветъ аквіт іерспективъ а пе компника во-іцделе ші пъреріле. — Аквіт одатъ te твлцкшеште къ днтрърътъшіреа, къ дн 12. Септ. авбрътъ порочіре а пе веде днфіп-датъ ші аїчі instiitutъ de банкъ філіалъ de екомптъ. Дн а-честъ zi ce deckise пътітвлъ банкъ дн локалъ камтереі комер-чіале ші indвстриаре къ о сервъторескъ таціеръ, ла каре D. комісарів днп. ціп' о къвжтаре, каре апредіціа інфлінда ші аж-торівълъ instiitutъ ачествіа ші дндешина пе респектіві ка съ ѿ апліче пътеріле есперіендеі ла просперареа instiitutъ. Дн 15. Септ. се ціп' челъ din тъкъ днчепутъ а лвкърълъ банкълъ філіалъ de екомптъ съпъ diрекціонеа D. Ignazі de Гапічарі, афль-дасе de фауъ ка ченкорі DD. Маркъ Гріппауз, Ioanъ Іага ші Йосіфъ Колманъ. —

АВСТРИЯ.

Biena, 18. Септемвре п. Маестатеа Ca ч. р. апостолікъ сооі аалтъ ері сёръ дн кастрълъ Шіонбрюлъ din кълъторіа че о фъкъ дн Стіріа.

Biena, 15. Септемвре п. Маестатеа Ca ч. р. апостолікъ ва віпвоі а фаче о кълъторіе дн Унгарія днтръ 22. ші 27. Септ. дн каре ва вісіта Коморвлъ ші гарнісопеле афльтобре дн ші твлтъ фортъреа. Дн 26. ва віпвоі а терце ла Цегледъ, ла есерчідълъ брірадеі de кавалеріе а цен. тажорвлъ бар. Min-tillo, de 8ndе прип Песта се ва ре'пторче престе пітре ла Пожонъ ші дн 27. днп' вісітареа брірадеі цен. а тажорвлъ Геблеръ се ва ре'пторче еаръші ла Biena. Маест. Ca a віпвоітъ а опрі орі che таціестаіві але попорвлъ днпревнатае къ спесе, дн тімпвлъ кълъторіеі ачестеіа. Щъпъ къндъ Маест. Ca ва фі пе пътжтълъ днріеі ачестеіа флатвра днпрерътескъ ва вмлъті пе фортъреауда din Бода ші къндъ съ ва ръдика се ва салъта къ сал-веле дндинатате.

— Есел. Ca інтервічілъ австриакъ дн Парісъ бар. Хібнер ажкісе дн 6. дн Neapolе ші фі прімітъ днп' кввінъ. Се піте, къ кълъторіа ачеста ва днфлінда асвіра рапортелоръ Neapolвлъ кътъ апкені. —

Cronica strina

RСІА. Москва. Соленітатеа днкороптърії Амператвлъ Александръ II. днкъ се піте піті къ totъ дрептвлъ впъ евепі-шпітъ, din какъсъ къ ачесаш аре о днсеміттате форте таре пе пътітвлъ падіональ ръсескъ, чи totъdeodatъ ші політікъ днтръ а-деврътвлъ днцелесъ алъ кввітълъ. Днкоропареа съвршітъ ла 8. Септемвре дн вікеа къпіталь Москва къ о поштъ din челе шаі естраордінаріи ші къ тóте адаоцеле сале фі dectinatъ totъ deodatъ a da попорълоръ ръсешті окасівне de а'ші таціеста дн пъблікъ ші квтъ алъ зіче дн гра таре сімпатіїле лоръ пеп-тръ царвлъ de аквіт піті пептръ фаміліа джеславі, totъ одатъ днсь а штерце таі твлтъ din пеплъктеле съвіріе але ачесторъ doi anі din вртъ ші а се аръта Rсіа дн окій Европеі ші аї Асіеі днтръ totъ лвстрвлъ ші търімеа са. Кътъ пътеріле европене днкъ алъ фостъ аплекате ка съ аркче фіекаре кътъ впъ въл престе челъ маи деапропе грекътъ ші съ факъ а віта брехкът

евенімінте де квржндѣ трекхте, се квпоще таі вжртосѣ din ачеа фтирецівраре, къ пштеріле челе тарі се фтирецівраре, каре къ трімітереа соліорѣ естраордінарі дестінації а ле ре- пресента фп Москва къ о пошпъ кътѣ се пошпъ таі грандібѣ ші таі бѣтѣбрѣ ла окі; еарѣ din тотѣ Австрія стеге фп ачѣстѣ прівінції ла локвдѣ фтирецівраре, пштрѣ къ пріпчіпелѣ Естерхази dec- волтѣ фп Москва впѣ лястрѣ ші впѣ лякѣ каре вітештѣ сімі- ріле отенештѣ, къчі се пошпъ зіче къ ачѣстѣ солѣ таре къ карета ші къ каі съі а фостѣ фтирецівраре пшмаі аврѣ арціпѣ, diamante ші алте пштѣ сквтпе. Лисъ престе тотѣ союзітатеа фпкоро- пшрїй пічі се пошпъ deckrie дѣпъ квпїпці, пшпъ ла атѣтѣ ачееаш, сѣмълѣ ка о історіѣ din 1001 de попці.

Къ ачѣстѣ окасіоне а фпкоропшрїй Апператвлѣ Рѣсіеі а є- місѣ ші впѣ таніфѣтѣ, алѣ кърдѣ копріпсѣ есте фп таі твлтѣ прівінції фбртѣ інтересантѣ. Фп ачелаш Царвлѣ се аратѣ ка впѣ адевѣратѣ пшрїпте алѣ сіншіорѣ ші, ле проміте аміареа ші bindeкареа релелорѣ каре фп апась, сквтре de рекрѣтадїпѣ пе 4 апї фп тотѣ Рѣсіа, къмѣ ші алте сквтінде тарі пштрѣ кътева губернї (провінції), каре алѣ сіншіорѣ ші твлтѣ пріп рѣсбоі; престе ачѣста Маіест. Ca demѣндѣ тіністрвлѣ de фінансѣ а фаче о катаграфіѣ (пштѣрѣтѣ) дрѣпгѣ de локвіторї фптрѣ тогѣ im- перівлѣ, пштрѣка daxdea (бірвѣ) пе віторѣ съ се пошпъ фтирецівраре таі къ таре фрѣтате; тогѣ одатѣ еартѣ 24 тіліоне рѣвле de арціпѣ ресстѣрѣ de даждѣ din апї треквдї, десфінцѣзѣ ші такеа чеа таре de сквтре рѣвле каре се пштія пшпъ акут пштрѣ пас- портѣрѣ фп цері стрѣніе, таі пардонѣзѣ пе о твлтіе таре de осжандїпѣ атѣтѣ кріміналѣ, кътѣ ші політічі, тѣскалѣ ші полопї, — сквтештѣ ші пе жідові de апъсътброле тѣсѣре прівітбрѣ ла ре- крѣтадїе; фп челе din ѣртѣ Маіес. Ca demѣндѣ а се да фпдѣ- рѣпѣтѣ пшрїпциорѣ тодї ачей конї de солдадї ші матроzi, карї пшпъ акут ераѣ пропріетате а арматеі ш. а. —

Рома. Аічі фптрѣ італіанї тѣбртәа пз фаче таре фрікъ, къчі фптр'о zi, фп каре се осжандїпѣ къ тѣбртѣ 2 вчігѣторї, алї кріміналѣ спарсерѣ пшптеа болтеле ші рѣпірѣ пречіоселе din еле. —

Поптіфічеле лъвдѣ пріптр'впѣ актѣ пштареа епіскопіорѣ, ка- рї опрірѣ пе тінерітѣ, ка съ пз таі черчетезе впіверсітатеа din Генѣтѣ, къ квактѣ, къ треі професорї фпвауѣ рѣтъчірѣ дела крѣпінгъ. —

Аппестісърї ші реформе есѣ вна дѣпъ алта фп статвлѣ романѣ, фпсъ італіанї пз се астътперѣ къ вна къ дѣ. —

Tier'a romanѣsca si Moldav'ia.

Іашїй. „Zімбрвлѣ“ пе фпппрѣтѣшеште ѣртѣброле:

„О квріоась фптрепріндерѣ с'аі фптѣтплатѣ фп зілеле а- честе фп капітала Іашїй:

Опѣ Боеірѣ; бапѣ, кареле авіа кѣпѣтасе декретѣ de поліцаѣла тѣрглѣ N....., ші-аі фоетѣ фъкѣтѣ планѣ de а'ші фпкѣтѣ келтвеліе інсталѣрѣ. Фпделегѣндѣсъ къ доі теламі жідові (впѣлѣ сквпсѣ стреіпѣ) алѣ гѣсітѣ доі негвдїорї din провінціе кътѣ карї дѣндиші пшпне de Костакі Mapdapi, с'аі рекомандатѣ впїзѣторї de 600 кіле попшоі. Негвдїорї квпоскѣндѣ din пштѣ пе боерї Мърдѣрештї с'аі грѣвітѣ а контракта квпїпциореа попшоіорѣ, таі алесѣ къ лі се пшрѣрѣ ефтїпї. Боеірвлѣ фпшелѣторѣ лі прі- тештѣ фп каса впїї вечіпѣ кареле е дѣсѣ песте хотарѣ. Елѣ ера фпбрѣкатѣ фп антеріѣ, къ фесѣ фп капѣ ші къ пшпчі гал- бенї; токмѣа іспрѣвіпдѣсъ, словоаде контрактѣ ші пріпештѣ 400 галбенї арвонї. Негвдїорї adora zi афларѣ къ Костакі Mapdapi пз ера біпе іскълітѣ фп контрактѣ, къ елѣ пічі пз ера фп Іашїй, ші фп фінѣ къ каса фп каре фпсесеърѣ de къ сеарѣ ера а Длзї Спірѣ Derecкѣ кареле е ла Biena, ші къ слвжнїка пшзітоареа касеі пз се афларе аколо фп тімпвлѣ къндѣ алѣ фрматѣ комедія. Фпдатѣ алергарѣ ла поліціе, пріп ажігторвлѣ къріа гѣсірѣ пе тѣ- малї. Атвпчѣ алѣ фостѣ вшорѣ съ се deckopere totvlt. Віновації се афлѣ фп тѣна фрѣтѣцї ші кредемѣ къ кѣтезареа лорѣ се ва пшлдї.

Іашїй. Деспре чвптареа програмеі de фтирецівраре че се фптродвсє свпѣтѣ Пріпчіпеле Гіка со пшблікѣ ачестеа:

„Департаментвлѣ квлтвлѣ ші алѣ фтирецівраре пшблічѣ!

Фтирецівраре пшблічѣ, де пошпъ фптродвсє фп Moldova ла 1828 фп лісса Ромънї, свпсѣ fiindѣ de атвпчѣ, дѣпре- фпрѣрѣ, ла десе префачерї ші стрѣтѣтѣ, п'аі пштѣтѣ рѣспѣнде фпкѣтѣ, дѣкѣтѣ фп парте ла пшвоіе ші ла сакріфіїе статвлѣ, фпкѣтѣ, ачестѣ ратѣ фпсътппторѣ ал Ашезътіптелорѣ пшблічѣ, рекламѣ о din пошпъ реформе, базатѣ пе есперіенціа тректвлѣ, ші пе спріжїпвлѣ вштереі лецилорѣ фптрѣ а еї къ стїпцепіе пазъ ші аплікаціе пштрѣ формареа індівізелорѣ, къ шгїпцѣ поштівіе фп деосъбітѣ ратврѣ а сервічілѣ пшблікѣ.

Астѣ тѣлтвіоаре тѣсѣрѣ, къ тоатѣ фпкредереа се поате аштепта фп епока апропіетѣ de реорганизаре цепералѣ а тѣтѣ- лорѣ Ашезътіптелорѣ дарѣ, пріп каре, пз пштѣ се ворѣ лецилѣ кътѣ атѣриѣ де обіектеле ші de граделе фтирецівраре, дарѣ, ші de фрѣтѣрѣ каре де таі nainte с'аі фостѣ лецилѣ атѣтѣ пштрѣ үпїї чїп din Seminapri, кътѣ ші пштрѣ чїп din сколі се- кѣларѣ, карї ворѣ фі петректѣ къ лаудѣ кврсвѣ фтирецівраре, ші ворѣ фі datѣ dobedzї de моралітате, сінгврлѣ тітлѣ, че фп віторѣ ва deckide каріе ла постѣрѣ пшблічѣ а Статвлї. Нштѣ впѣ асеміне системѣ, ва спорі пштѣрвлѣ сколеріорѣ, амѣ фоарте пе'нделіпітѣ фп пропордіеа фпнопоррѣе үпїї ші а келтвелорѣ че се факѣ пштрѣ үпїї скоалелорѣ.

Дѣпре ачесте темеіврї, ацвпгѣндѣ фп ацвплѣ реорганизаре цеперале а үпїї Deparmentвлѣ, реътматѣ пе dicpoziцїile Re- glamentвлї din 1851, дѣпре каре съ diriçeazzѣ скоалелорѣ, пріп анафораа къ No. 4185 аі свпсѣ ачесте тогїврї Ес. Сале Ка- такапвлї, кареле алѣ біпе воітѣ а фпгѣрѣ ѣртѣтоаре тѣсѣрѣ:

Фпндѣ къ фп істѣ апѣ сколарї 1855—56, с'аі комплетатѣ класіле үімназіаляе пріп адъоциреа класеі а VII-a дѣпѣ каре кон- формѣ къ § 53 аве а се фпfiпда фтирецівраре фплть, ші ап- те: факѣтатеа філософікѣ de doi anї etc. еар дѣпѣ класіфіка- ціа пшблікатѣ ла есаменлѣ цепералѣ, се веде, къ ачеа факѣтате пз поате фі фреквентатѣ къ сквчесѣ, de кътѣ, de 8 елеві ешідї din класе VII-a d'ingre карї, впїї алѣ фптратѣ фп алте фп- даторї, апої атѣтѣ din ліпса пштѣрвлї кшвепітѣ de елеві, кътѣ mi din ліпса кърдїлорѣ штіпдїфіче, чергѣ de § 6, ші фп пріві- реа крѣтреі келтвеліорѣ, deckiderea ачей факѣтъдї пштрѣ істѣ anї, се ва амъна іар фтирецівраре, пшпъ ла реорганизареа padі- калѣ а скоалелорѣ, се ва тѣрпїні фп челе шептѣ класе үімна- зіаляе дѣпѣ програма каре се ва пшбліка.

Ачесте dicpoziцїї се ворѣ фпппрѣтѣші копеімівлї сколарѣ ші се ворѣ пшбліка пріп фоіле офіціаляе.

Г. Асакі.

Іашїй 25. Августѣ 1856 No. 4198.

— „Zімбрвлѣ“ пшблікѣ фп кавса ачеста ѣртѣтоаре арті- квлѣ алѣ D. G. Cion.

„Пріп чірквларївлѣ Deparmentвлї Квлтвлї, пшблікатѣ фп Газета de Moldova (31. Августѣ.) пшбліквлѣ се веде фѣрѣ de веосте сіншіорѣ de впѣ актѣ а D. G. Асакі. Дѣппеалї каре де ла 1828 пшпъ ла 1849 алѣ фостѣ фп капвлѣ скоалелорѣ пшблічѣ, астѣзї къ кътѣ арѣ-бои а се deckvlla пштрѣ тректѣ, пріп стілѣ офіціаля, пе сплне къ: скоалеле фпндѣ свпсѣ дѣпре фппрежѣрѣ ла decese префачерї ші стрѣтѣтѣ, п'аі пштѣтѣ ре- спѣнде de кътѣ фп парте ла пшвоіе ші сакріфіїе статвлѣ. Дѣп- пѣ че къ асеміне кввіпте пе адъче amintе de o твлдїme de трістѣ фппрежѣрѣ ла каре дѣпѣ кътѣ Domnialї пшрѣре алѣ ү- кватѣ ролѣ саі актівѣ саі пасівѣ, пшпъ ші къ фаталвлѣ проектѣ de реорганикае din 1846 кареле алѣ ловітѣ літба падіональ ші ка- реле авеа панецирїштї сеі фп тінографіа D-сале, вестештѣ къ пштрѣ кввіпте de ліпса de сколарї, de кърдї, de тіжлоаче, фпfiпдаеа факѣтъдї філософіче алѣ афлатѣ de къвіпцѣ съ се амъне, ші фѣрѣ а aminti пітікѣ despre факѣтатеа ірпдїкѣ че о штімѣ фпfiпдатѣ фпкеіе къ фтирецівраре се ва тѣрпїні фп челе 7 класе үімнасіаляе.

Швбліквлѣ тревѣя съ се аштепте ла асеміне катастрофъ. Непорочітвлѣ системѣ алѣ гѣверпелорѣ де а стріка чеа че алѣ гѣсітѣ пе ѣртеле алтѣ гѣверпѣ, се веде къ din непорочіре тогѣ аре съ domneascѣ фпкѣтѣ кътѣвѣ. Oamenii de natim'e la асеміне фппрежѣрѣ се гѣсескѣ, ші пічі впѣ сімпѣтѣтѣ пш'ї абате de ла квдете лорѣ, къчі еї торѣ ка тігрї фѣрѣ ретвѣшкare de рѣлеле че алѣ фѣкѣтѣ. Астфелї поате къ скоалеле фпdate de ферінгїтвлѣ фптрѣ memorie Vasile Lepã, (фп каре се пшсерь ба- селе впїї сколареа de фрѣтѣ) арѣ фі тѣрпї тогѣ фпбкпѣтѣндѣ- се ші ар фі ажкѣсѣ ла стареа dopitѣ de прогреселе штіпцелорѣ.

Дарѣ акутѣ пе апропіетѣ de епока реорганисъреі цеперале ашезътіптелорѣ. Съ сперѣтѣ къ ареопаціаляе че ва пшпе баселѣ de реорганизаре, пз ва adonta фп тоатѣ ратврїле системѣ de десфіпдаеа чи de фпбкпѣтѣдїре а челорѣ фп фїпцѣ. Съ сперѣтѣ къ кввіпте de есперіенціа тректвлї, реформѣ padікаль, тѣс- рѣ тѣлтвіоаре пз ворѣ фі профапате ші пшсѣ ка аргументе de initiatї ai ашезътіптелорѣ падіонале.

Пшпъ атвпчѣ фпсъ пшбліквлѣ чеरе de ла D. Асакі о лъмѣ- рїре ла чірквларївлѣ сеі. Факѣтатеа філософікѣ, пе сплне Dom- nialї, пз се ва фпfiпда; фоарте біпе, вомѣ лъсао пе алтѣ датѣ. Дарѣ факѣтатеа ірпдїкѣ пштрѣ че Domnialї лъши дѣ аерѣ а о трече къ відереа? крede оаре къ акута къндѣ пе бѣкврѣтѣ de лібертатеа скрісвѣ пе вомѣ лъса ескамотацї?

Нѣ вомѣ репета ачееа че с'аі таі zicѣ къ гѣверпѣлѣ актѣ- алѣ пз есте фпбкпѣтѣдїре а фаче реформе ші къ есте даторї пштѣ а ціпса фп статѣ кво ашезътіптелорѣ че алѣ гѣсітѣ. Дарѣ кввіп- телорѣ Dlăi Асакі свпт оаре темеіпіче фп касвѣ de фацѣ?

Liuca de школарї? Дарѣ unde есте преокрісѣ фп а- шезътіплѣ пштѣрвлѣ елевілорѣ карї съ чеарѣ саі съ рѣспінгѣ

днфінцареа de класе? Дн твяте пърши а де Езропеи се въдѣ категре de факультъї ші кіарѣ пентрѣ дои школарї.

Факультатеа пострѣ дпсъ, афаръ de чеи 8 слеви інтернї, пш D. Asaki къ маи съпг 17 естернї, карї үртезъ къ зелѣ ші регулатѣ de къмъ с'аш deckisъ кърсвѣ лецилорѣ?

Ліпса де кърдї? О! ачеста есте чедъ таи трюти аргументъ. Даътъ съп професоръ къ о авторитате, че пш о ва пштеа контеста D. Asaki, ліпса де кърдї пш поге съ фіе. Deckidъ се ческвріе тіографіче ші таплскріпте съп гата. Пе лъпъ ачеста елевї че үртезъ ла факультъї къпоскѣ літвеме стреине ші се потѣ ажата къ орі че автори.

Ліпса де вапї? Ачеста прівение компінареа Domпылъї Asaki. Даръ днъ ачеста ар фі еаръш впъ аргументъ, de че пш лътвреще? Атвче пъблікъ, кареле пш одатъ аш датъ есепле de патріотістъ ші цеперосітате, ва шті а дптіппина о асемене певоїе. О съвскріе національ съптомъ сігврі къ ва афла дпдатъ копквріпї пентрѣ дптрещіпреа професорілорѣ тревзіторї. — (Аша!!)

Потѣ фі дпсъ персонае каре, аш ідеї контрапрѣ пентрѣ дпфінцареа de факультъї. Ачеста есте о дптрещаре каре требвіе пш съ де чіпева, пентрѣ ка съ пе дптіндемъ а о діспѣта. Даръ пшіндеа дп локвлѣ пъблікъ кареле ізвештѣ а ціне ла легалітате, пш пе опрімъ а чере сѣтъ Dлzі Asaki пентрѣ пепорочіта тъсвръ пропвсъ аprobъре E. C. Dлzі Kaimakamъ; тъсвръ каре аш продвсъ чеа маи дпдербсъ імпресіоне атътъ асвпра жкпітей, кътъ ші асвпра атъторѣ пъріпї карі-ші пшесеръ сперанца дп шкблеле націонале пентрѣ формареа філорѣ лорѣ. (!!)

Дпвітъ чпе пъблікъ.

Опорателе тетбрѣ але „Ревніпеи Фемеілорѣ романе пентрѣ ажторівѣ крештереи орфеліпелорѣ шчл.“ се дпвітъ пріп ачеста ла адзапаца цеперарѣ din фіпса апвлъї, каре се ва цінѣ дп zіа dndatinatъ, ad. дп 21.9. Окт. а. к., спре а лвка дпзъ квпріпсвѣ статутелорѣ.

Мешбреле ревніпеи de пріп дпвітаре, каре кваетъ а лвапте ла адзапацу къ фіпца de фацъ, се біне воіескъ а пе прештіпда, ка се пштетъ ordina челе de ліпса дп прівіца кортеделорѣ.

Дпвітациѣ deосеві пш ва үрта дпзъ кътъ пш се факѣ пічъ ла о ревніпе лъдітъ, кътъ е ші ачеста.

Тотѣ одатъ съп рѣгате опорателе тетбрѣ, ка се маи біпевоіескъ а опори фондулѣ Ревніпеи къ дпдарате контрізірѣ.

Брашовѣ, дп 20. Августъ (1. Сент.) 1856.

Марія Съкъреанѣ п. Nika,
прешедине.

БІБЛІОГРАФІѢ.

Дп лібреріа Domпылъї

Wilhelm M  met
din Брашовѣ

се афъ де вжнзаре үртѣбorele кърдї ротъпештї.

ІСТОРИА лвї Петрѣ Maiорѣ deciпre дпчептѣлѣ Ro-
тппілорѣ, edigia a d  a

МАКРОБІОТИКА лвї Хафеланд, традвсъ de D. Dp.
II. Vasich, том. I. ши II.

НЕПІТНЦА ші а еі віндекаре тоталъ

ІКОАНА КРЕШТЕРІ РЕЛЕ, традвсъ ші прел-

кратъ пентрѣ ротънї de Andrei Мэршанѣ
КЪВЪНТАРЕ ШКОЛАСТИКЪ, de Георгіе Баріцѣ
(1837)

ЕЛЕМЕНТЕЛЕ ДРЕПТВЛѣ ПОЛІТІКѢ

Р8ГЪМІНТЕА челорѣ дои епіскопі ротъпештї (an.

1842, інтересантъ пентрѣ історіа тректѣлѣ)

АГРІПНА, повелъ, съжетъ оріціналъ

ЧЕЛЕ ШЕПТЕ ВІРТВЛѣ се ѡ фанте въпе de къп-

теніе, дп шептѣ predichѣ катедрале de Nik.
Веліа-Тінкѣ

КАТЕХЕТИКА ПРАКТИКЪ, скоасъ пріп Teodorѣ

Арон ла Бѣда

ДПФІКОШАТЕЛЕ СТРІКЪЧУНІ але веятѣреи de

віпарсъ (раківѣ)

Дп монета копв.

2 ф. — кр.

1 ф. 50 кр.

— ф. 20 кр.

1 ф. — кр.

— ф. 6 кр.

— ф. 6 кр.

— ф. 6 кр.

— ф. 6 кр.

— ф. 30 кр.

— ф. 30 кр.

— ф. 6 кр.

Дп монета копв. ДОКЮМІНТЕ ИСТОРІЧЕ deciпre отареа політікъ ші

іератікъ а ротъпілорѣ din Трансіланіа, тіп.

дп Biена

МАГАЗИНѢ ИСТОРІКѢ, томлѣ VII., фъсчіоара I.

Biена 1851 (петіціпіле ротъпілорѣ. NB. din

ачестъ томлѣ пш а маи өшітѣ алъ фъсчіорѣ)

МАНЮАЛЪ DE ЦЕОГРАФІѢ дп дозъ кърсвѣ дп-

пъ I. Беллігер de Г. Мантеанѣ, 1854

ЦЕОГРАФІА біблікъ de ачелаш

КРЕСТОМАТИА ЦЕРМАНЪ пентрѣ клаоі елемен-

тарї de I. E. Нікіорѣ

ГРЪМАТИКА РОМЪНО-ЦЕРМАНЪ de ачелаш

СТАТИСТИКА МОЛДОВЕЙ.

ЗІРКАРІѢ дп 3 томлѣ.

БАЛАДЕЛЕ лвї В. Александри.

МОШѢ ТОМА.

ЛЪКРІМОАРЕЛЕ.

МІХІЛѢ, драмѣ.

ІСТОRIA DAЧIEI de A. Ілларіанѣ ші тотѣ че с'а

маи пъблікатѣ пъпъ актъ.

КОМПУТВЛѢ Ревніпеи Фем. романе шчл. дп 2

тошврѣ къ

Ші респнпсвѣ ла Брошвра D. Дръгіч de Maniѣ къ

— ф. 12 кр.

ла ачелаш се маи афъ ші:

Die Romanen der österreichischen Monarchie.

Biена 1851, Том. II. ши III. 2 ф. т. к.

ЛНШПНЦАРЕ.

28 жгврѣ de фіпце, ad. 13, ші алцѣ 6 деосевіці дп кът-
пвлѣ алъ дойле ші 9 дп алъ 3-леа дп фіпце де челе тарѣ;
тai твяте жгврѣ de арѣтъ дп 3 хотарѣ ші о прѣжіпѣ de ле-
гемѣрѣ дп грѣдина аша пштѣтъ а Тімішлѣ се афъ de вжнзаре.
Лптрещаї ла Ioan Гътт. (1-3)

Дп

БОЛТА DE ФЕРѢ ШІ МАРФЪ

de

ШОРІМВЕРГА

(N  rnberger Waarenhandlung)

а 181

Adolf B  mches & Comp.

дп Страда Съкъилорѣ Nr. 11

се афъ de вѣндѣтѣ тотѣ шарфа лвазъ дела Кіпн ші Кло-
нер, прекѣт: къє деосевіте, дротѣ de ферѣ ші de арамъ, пі-
сълѣде, тортаре, фере de кълкать, канделабре, такжѣрѣ, машине
ші торѣ de кафеа, ваое стълците, заре, інстрименте de месе-
рїл, месарѣ, къръларѣ ші пштіпари атътѣ дп тікѣ кътѣ ші дп
таре къ прецврѣ ефтіне. (3-3)

Кърсврѣ ла върсъ дп 24. Cent. к. п. class ашеа:

Аціо ла галвіні дптерѣтѣ	8
” ” арціпѣтѣ	104 ⁷ / ₈
Лппрѣтѣлѣ 1854	103 ³ / ₄
” ” чезъ націоналъ din an. 1854	81 ³ / ₁₆
Овігаціїле металіче вѣкѣ de 5 %	80
Лппрѣтѣлѣ de 4 ¹ / ₂ % дела 1852	—
” ” de 4% detto	—
Сорціе дела 1839	—
Акціїле ванкълѣ	1072

Аціо дп Брашовѣ дп 25. Сентѣре п.:

Авралѣ (галвіні) 4 ф. 56 кр. тк. Арціпѣлѣ . . . . . 4 %.